

MEMO

Van college van B&W - wethouder M. Burggraaf
Aan gemeenteraad
Datum 19 november 2023
Betreft Parapluverhaal binnenstad accent openbare ruimte

Contactpersoon
R. Naaktgeboren
T 078-770 4889
E r.naaktgeboren@dordrecht.nl

Op 1 februari 2022 heeft de gemeenteraad het Toekomstbeeld Binnenstad Dordrecht 'Slijpen aan een diamant' vastgesteld. In de binnenstadsvisie is het opstellen van de onderstaande beleidskaders aangekondigd. Vanuit het Toekomstbeeld Binnenstad is het gewenst om ze in samenhang te bekijken en te beoordelen, hoewel ze allen een eigen dynamiek hebben en separaat ter besluitvorming worden voorgelegd. De onderlinge afhankelijkheid en samenhang, met een accent op de schaarse ruimte en schaarse vergunningen, schetsen we in deze oplegger. Deze is als bijlage toegevoegd bij onderstaande stukken.

- Actualiseren van het horecabeleid.
In het horecabeleid is aandacht voor de ontwikkelmogelijkheden (aanbod, hoeveelheid, locaties) van de horeca en bij de actualisering zal ook de verruiming van de openingstijden worden onderzocht.
- Actualiseren van het evenementenbeleid.
In het evenementenbeleid is aandacht voor de profilering van de (binnen)stad als evenementenstad, het type evenementen, locaties van (type) evenementen, verduurzaming van evenementen en de organisatiekracht achter de evenementen.
- Ontwikkelen van visie Toekomst van de warenmarkt.
In de visie wordt de toekomstige invulling van de warenmarkt, zowel qua aanbod, opstelling als omvang, beschreven. De visie op de warenmarkt vormt de basis voor het onderzoek naar eventueel een nieuwe locatie van de markt.
- Opstellen van een integraal groenplan.
In het groenplan staan de kaders voor vergroening van de binnenstad, maar ook de vergroeningskansen voor de korte termijn benoemd. In het groenplan is ook aandacht voor de uitvoering en financiering daarvan.

De hoofdlijn in het Toekomstbeeld Binnenstad betreft samengevat:

1. *Programmering en aanbod - focus op centrum*
Een aantrekkelijk centrum met een sterk aanbod, vereist er omheen voorzichtigheid, in het toevoegen van functies die ook in het kernwinkelgebied passen of daarin kannibaliserend werken. De visie bevat een uitvoeringsprogramma om alle ambities om te zetten tot werkelijkheid. Voor het borgen van de uitvoering is het nodig de visie te verankeren in het beleid en overige regelgeving.
2. *Mobiliteit*
Er is gekozen voor een goed bereikbare binnenstad in combinatie met een autoluwe binnenstad. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de bezoekmotieven: wonen, werken en beleven. De binnenstad is bereikbaar voor bewoners en werkenden. Er wordt meer ingezet op een aantrekkelijke woonomgeving en groen, dat betekent minder plek om op maaiveld te parkeren.

Vermindering van het aantal parkeervergunningen en investeren in goede bewonersgarages maken dit mogelijk.

3. *Sociale waarden*

De rol van binnensteden in het algemeen verandert, er ontstaat meer vraag naar andere functies (wonen en werken). Dit geldt ook voor de binnenstad van Dordrecht. In het kernwinkelgebied is de consument op zoek naar beleving, sfeer, sociale contacten en verbondenheid met lokale ondernemers. Buiten het kernwinkelgebied is aandacht voor andere waarden.

4. *Gastvrijheid en beleving*

De binnenstad van Dordrecht wordt fijn geslepen. Er ontstaat een kleinere en krachtige diamant (stadskern) met een aantrekkelijker en uitgesproken karakter. In de ruimte die vrijkomt ontstaan nieuwe functies die inspelen op veranderende behoefte van de bezoekers en inwoners. In het compacter, aaneengesloten centrum staat de voetganger centraal. In deze visie wordt het voetgangersgebied uitgebreid met het Bagijnhof-Visstraat. De gebieden buiten het toekomstige kernwinkelgebied bieden mogelijkheden om het voetgangersgebied opnieuw te beoordelen, waarbij ook voor andere weggebruikers (fietser, etc.) voldoende ruimte is.

Voor een vitale toekomstbestendige binnenstad met een bestendig kernwinkelgebied zijn logische bezoekersstromen essentieel. Het bezoekmotief van bewoners en mensen van buiten de stad aan de binnenstad is verschoven van 'plek om te kopen' naar 'plek om te zijn/beleven'. Dit is een landelijke trend waar we ook in Dordrecht mee te maken hebben. Om bezoekersstromen op gang te brengen en te houden zijn dus andere kwaliteiten in de binnenstad nodig dan in het verleden. Het vraagt optimaal faciliteren van beleving en ontmoeting. En om dat te kunnen bereiken en behouden is er een groeiende afhankelijkheid van de verschillende onderdelen/actoren in het ecosysteem van de binnenstad. Om de gewenste 'klantreis' van (een diversiteit aan) bezoekers aan de binnenstad afdoende te kunnen bedienen vraagt: inzicht in de doelgroepen, een op elkaar aanvullende programmering door de verschillende actoren in de binnenstad van winkeliers, horeca exploitanten, ambulante handel, evenementen en cultuur aanbod (om te kunnen voldoen aan de 'ontmoetingsbehoefte' en beleving te kunnen bieden). Dat vraagt om gebiedsprofielen en een daarbij passende kwaliteit en consistentie van de inrichting en gebruik van de ruimte in de binnenstad. En tot slot ook zo min mogelijk drempels opwerpend die het bezoekmotief ontmoedigen. Het vraagt dus ook een goed bereikbare binnenstad, inclusief een goede perceptie van de bereikbaarheid van de binnenstad bij (potentiële) bezoekers.

Eén van de uitgangspunten van het Toekomstbeeld Binnenstad is dan ook het verhogen van de belevingswaarde van de binnenstad. De binnenstad is een ecosysteem waarin onder andere retail, horeca, terrassen, ambulante handel, groen, cultuur, evenementen en mobiliteit een eigen rol spelen maar ook een grote samenhang en onderlinge afhankelijkheid hebben. Met allen een effect ook op bewoners en bezoekers. Dit vraagt onderlinge afstemming op programmering en (optimalisering van) ruimtegebruik.

Er is immers sprake van schaarse (openbare) ruimte, deze ruimte zullen we op een eerlijke en goede manier moeten verdelen waarbij we ernaar streven dat het geheel meer is dan de som der delen. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeente de eigenaar van de openbare ruimte is, hierover de regie voert en de ruimte verdeelt. Dat is één van de aanleidingen voor bijvoorbeeld het aanpassen van zowel de Nadere Regels Terrassen en de Marktverordening. Horecaondernemers hadden vergunningen voor onbepaalde tijd voor de terrassen en de Marktverordening gaf teveel een alleenrecht aan de ambulante handel voor het gebruik van het Statenplein. Die regie nemen we, zoals ook vereist door de Europese

Dienstenrichtlijn, weer terug door vergunningen (schaarse vergunningen) te verlenen voor bepaalde tijd met nadere voorwaarden waardoor meer flexibiliteit komt in het gebruik van de openbare ruimte.

Op de pleinen speelt de schaarse ruimte en de aanvragen voor (schaarse) terrassen vergunningen ook een belangrijke rol. Rond het Scheffersplein, een horecaconcentratiegebied en het belangrijkste terrassenplein in Dordrecht, is ruimte voor meer horecaondernemers (en behoefte aan meer diversiteit). Maar een horecazaak kan alleen draaien met een terras. Een andere verdeling van het plein is dan ook gewenst. De vraag voor een rechtvaardige indeling van het plein wordt met het nieuwe horeca- en terrasbeleid eerst neergelegd bij de horecaondernemers. Als zij er niet uitkomen dan hebben wij een alternatief beschikbaar.

De schaarse vergunningen is een onderwerp dat op veel plekken speelt, naast de Marktverordening en de Nadere Regels voor Terrassen, speelt het ook bij evenementen. Ook als meer evenementenlocaties worden gevonden is nog steeds sturing op aantallen nodig om een diversiteit aan evenementen en bediening van doelgroepen te kunnen borgen. Een maximalisering van het aantal food- en bierfestivals bijvoorbeeld, om ruimte voor afwisseling te houden in de evenementenkalender, vraagt om een raamwerk om gefundeerde keuze mogelijk te maken.

De schaarse ruimte speelt ook als we meer groen willen toevoegen in de binnenstad. Dat kan schuren met andere belangen. Bijvoorbeeld als vergroening ruimte vraagt die nu nog als parkeerplek is ingericht. Het Bewegend Bos geeft een eerste aanzet om deze complexiteit te adresseren. Daar wordt middels participatie met bewoners en monitoring of er voldoende alternatieven zijn, aangetoond waar bestaande parkeerplaatsen plaats kunnen maken voor groen. Zoals op het Bagijnhof, waar de vergroening laat zien dat het ook de belevingsruimte op straat enorm kan verhogen. Niet alleen voor bewoners, maar ook aansluitend bij de 'slenterkwaliteit' die past in een kernwinkelgebied en daarmee bijdraagt aan een aantrekkelijker belevingswaarde van het kernwinkelgebied en langere verblijfsduur en aantrekkingskracht op bezoekers. Met dus ook een indirect positief effect voor de andere actoren binnen het ecosysteem, zoals de winkels en horeca. Maar het kan ook leiden tot andere keuzes. Zo is in de Grotekerksbuurt besloten om de bomen uit de bakken niet definitief te maken, vanwege het zicht op de Grote Kerk. De bewoners hebben wel aangegeven op een andere manier groen te willen toevoegen in de straat, bijvoorbeeld via geveltuintjes. Vergroening zal dus altijd ook een afweging en keuze zijn tussen meerdere kwaliteiten en/of belangen. Voor een plek als Statenplein vormt de weekmarkt een begrenzing en zal het in een vorm moeten waarop het geen afbreuk doet aan de geschiktheid als evenementenlocatie.

De ruimte is namelijk ook nodig om een diversiteit aan evenementen te kunnen blijven bieden in onze verdichtende stad en daarmee de kwaliteit van toonaangevende evenementenstad, wat gezellige levendigheid biedt voor onze bewoners en bezoekers, te kunnen behouden. Dus naast het omzetten van de terras- en marktvergunningen van onbepaalde naar bepaalde tijd, zal in de terrassenverordening worden opgenomen dat die tot maximaal vijf keer per jaar plaats moeten kunnen maken voor evenementen en zal in de marktverordening worden opgenomen dat de markt meer flexibiliteit in het gebruik van het Statenplein moet bieden bij bovenregionale evenementen en bij uitzondering belangrijke regionale evenementen zoals de Dordtse December Dagen.

Datum 19 november 2023

Op mobiliteit ligt de opgave om meer openbare ruimte vrij te spelen die nu door auto's worden ingenomen, zodat de kwaliteit van de openbare ruimte kan worden verbeterd en de belevingswaarde kan worden vergroot. Onder andere door een deel van die ruimte te gebruiken voor vergroenen of voor terrassen. Concreet vraagt dit om meer bewonersparkeerplekken in parkeergarages en voor het gedefinieerde kernwinkelgebied een autoluw/autovrij gebied (tijdens openingstijden). Zonder dat dit ten koste gaat van de (perceptie van) goede bereikbaarheid van de binnenstad en nabij het kernwinkelgebied, ook voor bezoekers die met de auto komen. Dit is onderdeel van het Mobiliteitsplan die in het tweede kwartaal 2024 aan de raad zal worden voorgelegd.